Bijdrage eerste termijn kadernota, 1 juli 2025

Voorzitter, als je de kans krijgt om keuzes uit het verleden te verbeteren, is het onze plicht om voor volgende generaties een betere keuze te maken.

Voorzitter, het ravijnjaar was en is een bedreiging voor onze gemeente. En daar zagen we allemaal tegenop. Want zeg nou zelf, er is geen enkele bestuurder of volksvertegenwoordiger die voor zijn of haar plezier bezuinigingen gaat doorvoeren die ten koste gaan van onze inwoners, ondernemers en verenigingen. Maar als je, als gevolg van een korting op het gemeentefonds door de landelijke overheid, in eerste instantie wordt geconfronteerd met een tekort op onze gemeentelijke begroting van jaarlijks ongeveer 3 miljoen Euro per jaar, word je gedwongen tot bezuinigingen die effect hebben op de gemeentelijke organisatie, word je gedwongen tot belastingverhoging voor onze inwoners en word je gedwongen tot bezuinigingen op de maatschappelijke voorzieningen in Eijsden-Margraten en zouden de inwoners dit gaan merken.

Het CDA Eijsden-Margraten is dan ook enigszins opgelucht dat het begrotingstekort door landelijke ontwikkelingen voor de korte termijn behoorlijk wordt gedempt waardoor een bezuiniging op de gemeentelijke organisatie voor dit moment volstaat en onze inwoners weinig hiervan zullen gaan merken. Ook de OZB hoeft niet verder te worden verhoogd ten opzichte van de afspraken die vorig jaar tijdens de begrotingsbehandeling zijn gemaakt. Aangezien dit niet nodig is, willen we het college dit als kader meegeven bij het opstellen van de begroting.

Voorzitter, het college heeft de gemeenteraad een overzicht laten toekomen van mogelijke bezuinigingsvoorstellen. Dit betrof zowel administratieve bezuinigingsvoorstellen binnen de gemeentelijke organisatie, efficiëntere werkwijzen waardoor geld wordt bespaard en maatschappelijke bezuinigingsvoorstellen die direct invloed zouden hebben op het wel en wee in Eijsden-Margraten. Onder het mom van een “kerntakendiscussie” werd aan iedere fractie gevraagd per bezuinigingsvoorstel aan te geven of men voor of tegen een bezuiniging is en ook om aanvullende bezuinigingsvoorstellen aan te dragen. Uiteindelijke zou zo een pakket aan bezuinigingen moeten ontstaan dat breed draagvlak zou hebben in de gemeenteraad. We constateren dat een kerntakendiscussie niet heeft plaatsgevonden, wel een bezuinigingsproces. En dat betreuren we.

Het CDA Eijsden-Margraten zet, juist vanwege de uitkomst van dit bezuinigingsproces, grote vraagtekens bij het voorstel om, ondanks dat geen enkele fractie op voorhand in deze gemeenteraad hiermee kan instemmen, in deze kadernota voor te stellen het servicepunt Eijsden te gaan sluiten. Wij willen het college dan ook oproepen om dit niet mee te nemen in de begroting en nogmaals goed te gaan kijken naar hoe de diverse fracties de bezuinigingsvoorstellen hebben beoordeeld. We dienen een amendement hiertoe dan ook mee in, samen met alle andere fracties. Als bezuiniging binnen onze eigen organisatie werd in eerste instantie een bedrag van € € 210.000,- opgenomen bij de post ‘’Doelmatiger inzetten en anders organiseren binnen de ambtelijke organisatie’’ in plaats van de nu voorgestelde € 110.000,-. € 100.000,- minder, terwijl deze post voor alle fracties akkoord was. Waarom wordt dit bedrag naar beneden bijgesteld?

Bijdrage eerste termijn kadernota, 1 juli 2025

Het CDA Eijsden-Margraten heeft intensief naar de door het college gedane bezuinigingsvoorstellen gekeken en heeft bij de beoordeling van de bezuinigingsvoorstellen enkele uitgangspunten aangehouden die wij graag met u en de gemeenteraad willen delen.

Allereerst hebben we gekeken naar maatregelen waar onze inwoners geen last van zouden hebben. Dan kom je uiteraard uit bij de gedane voorstellen onder de categorie administratief en efficiëntie, met uitzondering van het voorstel om het servicepunt Eijsden te sluiten zoals net al aangegeven. Daarna heeft onze fractie de maatschappelijke bezuinigingsvoorstellen beoordeelt op de gevolgen voor de lange termijn die ieder afzonderlijk voorstel teweeg brengt. Met andere woorden, als we over enkele jaren weer meer geld zouden kunnen investeren in Eijsden-Margraten, hoe makkelijk is een bezuiniging dan terug te draaien zonder dat er al te veel schade is ontstaan? En tot slot hebben we in onze beoordeling gekeken naar de effecten op de leefbaarheid in onze mooie gemeente. De saamhorigheid binnen de dorpen, de sociale cohesie en het omzien naar elkaar vinden wij ontzettend belangrijk en dit heeft een preventieve werking op het gebied van bijvoorbeeld armoede, eenzaamheid en zorg. Bezuinigingsvoorstellen die een negatief effect hebben op de leefbaarheid zijn voor het CDA Eijsden-Margraten daarom niet acceptabel.

Voorzitter, gelukkig hoeven we niet zoveel te bezuinigen als vooraf was verwacht. Maar het proces dat we hebben doorlopen heeft onze fractie doen beseffen dat er zaken in de begroting staan die geschrapt zouden kunnen worden om ruimte te maken voor nieuw beleid. Om ruimte te maken voor nieuwe investeringen, of om de beschikbare gelden beter in te zetten dan nu het geval is. Om geld, waarvan we nu al weten dat het niet gebruikt gaat worden omdat de capaciteit binnen de organisatie niet aanwezig is, op een andere manier waardevol te laten zijn. En daarom vinden wij het jammer dat het college ervoor kiest enkele bezuinigingen waar breed draagvlak voor was in deze raad niet door te zetten. Er is zowel door het college als door de gemeenteraad veel tijd in dit proces gestoken en daarmee wil ik terugkomen op hoe ik deze bijdrage begon: Als je de kans krijgt om keuzes uit het verleden te verbeteren, is het onze plicht om voor volgende generaties een betere keuze te maken. Of zoals de Engelsen zeggen; Never waste a good crisis.

Denk daarbij bijvoorbeeld aan het bezuinigingsvoorstel om geen nieuwe aanplant van bomen binnen het bestaande areaal toe te passen, het aanpassen van het wegenbeleidsplan of vrijval van het budget promotie fiets- en wandelroutes. Maar ook bij de door de fracties aangedragen bezuinigingsvoorstellen zitten ideeën die ruimte kunnen creëren voor nieuw beleid. Waarom zouden we als gemeente bijvoorbeeld school-logopedie financieren terwijl dit in iedere basis-zorgverzekering is inbegrepen? Waarom zouden we niet inzetten om de residentiele jeugdzorg in financiële zin terug te dringen door slimmer in te kopen. Wij staan dan ook achter het voorstel van het college om de door de fracties aangedragen ideeën te toetsen op haalbaarheid en wenselijkheid en dit meenemen in de begroting. Hierbij willen we aandacht vragen voor de politieke wenselijkheid. Een idee van één fractie betekent niet dat een meerderheid van de gemeenteraad hier ook zo over denkt.

CDA EIJSDEN-MARGRATEN

Bijdrage eerste termijn kadernota, 1 juli 2025

Door toch te kijken naar enkele bezuinigingen kunnen we één van de uitgangspunten van het college die aan de raadsleden is voorgelegd bij de bezuinigingsvoorstellen, maar nu niet is meegenomen in de kadernota, alsnog uitvoeren. Het is onuitlegbaar dat alle fracties hebben toegewerkt naar een plussaldo van € 500.000,- en het college dit nu opeens los laat. Wij willen het college vragen dit alsnog mee te nemen in de begroting, zodat de raad bij de begrotingsbehandeling in november ruimte heeft om moties in te dienen, of om een nieuw college na de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar ruimte te geven voor nieuw beleid. Een eerste voorstel willen we het college hiertoe alvast meegeven, namelijk uitvoering geven aan de volledige motie 'verhoging subsidies' die het CDA tijdens de begrotingsbehandeling afgelopen november heeft ingediend en de gemeenteraad unaniem heeft aangenomen.

Voorzitter, via deze weg wil ik nog namens het CDA Eijsden-Margraten aangeven dat wij het college steunen bij het vrijmaken van € 2,5 miljoen als voorfinanciering van de woningbouwopgave. We willen het college vragen bij de aanpassing van de scholen in Cadier en Keer en Eijsden rekening te houden met de nieuwbouwplannen die in de betreffende plannen worden voorbereid, om te voorkomen dat over enkele jaren weer een probleem ontstaat rondom de nieuwe, of vernieuwde schoolgebouwen. Ook de voorbereidingen voor de eventuele komst van de Einstein-telescoop ondersteunen wij van harte.

Voorzitter, als je de kans krijgt om een verbetering door te voeren in de begroting is het onze plicht dit ook daadwerkelijk te doen.

Tot zover in de eerste termijn.